

ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพร เพื่อสุขภาพ
ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุปถัมภ์) จังหวัดนนทบุรี
The Effects of Inquiry-Based Learning on Herbal Drinks
for Health on Problem-Solving Ability of Early Childhood Students,
Watlannaboon (Nom Hongsadech Uppatham) School, Nonthaburi Province.

ปราณศิริ จันทอม
Prangsiri Junhom^{*}

Received: September ๑๒, ๒๐๒๕

Revised: November ๔, ๒๐๒๕

Accepted: November ๕, ๒๐๒๕

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่เด็กปฐมวัย อายุ ๔-๕ ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๒/๒ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๗ คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพจำนวน ๒๔ แผน ซึ่งมีความสอดคล้องเท่ากับ ๑.๐๐และแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ทั้งหมด ๓ ด้าน คือ ด้านที่ ๑ การเข้าใจปัญหา จำนวน ๑๐ ข้อ ด้านที่ ๒ การค้นหาวิธีการแก้ปัญหา จำนวน ๑๐ ข้อ ด้านที่ ๓ การเลือกวิธีการแก้ปัญหา จำนวน ๑๐ ข้อ รวมทั้งสิ้น ๓๐ ข้อ มีความเชื่อมั่น ๐.๙๙ระยะเวลาในการทดลอง ๘ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๓ วัน วันละ ๓๐ นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

คำสำคัญ: สืบเสาะหาความรู้ สมุนไพรเพื่อสุขภาพ ความสามารถในการแก้ปัญหา เด็กปฐมวัย

^{*} สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Master of Education (Early Childhood Education) Phranakhon Rajabhat University. Email: ziprango๗junhom@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๖-๙๖๒๖๖๙๘

Abstract

The purpose of this research was to compare preschool children's problem-solving abilities before and after implementing the inquiry-based learning on healthy herbal drinks. The population consisted of 54 preschool children from 2 classrooms, aged 4-5 years, who attended Preschool Year 2 in the second semester of the 2524 academic year at Watlannaboon School (Nhom Hongsadech Uppatham), Nonthaburi Province. The sample group comprised 27 preschool children who attended Preschool Year 2 room 2 in the second semester of the 2524 academic year, selected through cluster random sampling. The research instruments included 24 inquiry-based learning on healthy herbal drinks lesson plans with an IOC of 1.00 and a preschool children's problem-solving abilities test with three aspects: (1) understanding the problem (10 items), (2) exploring problem-solving strategies (10 items), and (3) selecting appropriate solutions (10 items), totaling 30 items with the reliability value at 0.90. The experiment was conducted for eight weeks, three days per week, 30 minutes each, during the experience enhancement activity. The statistics used in this research were mean, percentage, standard deviation, and t-test.

The findings revealed that preschool children's problem-solving abilities after implementing the inquiry-based learning on healthy herbal drinks demonstrated higher problem-solving abilities than before the experiment in overall and each aspect with statistically significant level of 0.5.

Keywords: Inquiry-Based Learning, Healthy Herbal Drinks, Problem-Solving Abilities, Preschool Children.

๑. บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัยสำนึกความเป็นไทยและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในการพัฒนาการด้านสติปัญญา มาตรฐานที่ ๑๐ มุ่งส่งเสริมให้เด็กสำหรับเด็กอายุ ๔-๕ ปี มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ โดยได้ระบุตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๓ ไว้ว่า เด็กปฐมวัยควรมีความสามารถในการในการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย^๒ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๐). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ :คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.

โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุปถัมภ์) มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษา (ชั้นอนุบาล ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ได้ดำเนินการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) พบว่า ในระดับการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า เด็กต้องมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจในระดับที่ดีขึ้น คุณครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา^๓ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า เด็กขาดความสามารถในการแก้ปัญหา จึงมีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมให้เด็กมีความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็น กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนค้นหาคำตอบ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ โดยนักเรียนเป็นผู้สังเกต ตั้งคำถาม ค้นคว้าหาความรู้ วิเคราะห์ แปรความหมายข้อมูล และ ครูผู้สอนเป็นผู้เตรียมสภาพแวดล้อมในการจัดเรียนรู้และอำนวยความสะดวกให้นักเรียน^๔ โดยใช้พืชสมุนไพรสกัดเป็นน้ำที่มีสี สีสัน รสชาติ กลิ่นแตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ท้าทาย สามารถกระตุ้นความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี พัฒนาเด็กให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยโดยให้เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผ่านกิจกรรมน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กจะได้สืบเสาะหาความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพร อาทิ ชนิดของสมุนไพรที่นำมาประยุกต์เป็นเครื่องดื่ม, วิธีการทำน้ำสมุนไพรสีต่าง ๆ รสชาติและกลิ่นของน้ำสมุนไพรสีต่าง ๆ และประโยชน์ที่ดีต่อร่างกาย เป็นต้น จะช่วยให้เด็กรู้จักคิด สามารถสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง เกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ผ่านกิจกรรมน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพที่หลากหลาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุปถัมภ์) เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย และมีนวัตกรรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ที่พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย รวมถึงเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้กับพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยในด้านอื่น ๆ

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุปถัมภ์) จังหวัดนนทบุรี” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้ คือ

^๓ โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุปถัมภ์). (๒๕๖๖). รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุปถัมภ์). นนทบุรี: โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๑

^๔ ฉันทชนก ชูจันทร์. (๒๕๖๑). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ๕ ขั้น (๕E) ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องแก๊ส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

๓. วิธีดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย/ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลมภ์) จังหวัดนนทบุรี” นี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยใช้การทดลองกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลองตามแบบ One - Group Pretest – Posttest Design

ขอบเขตของการวิจัย การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑) ประชากร คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง ๔-๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑ จำนวน ๒ ห้องเรียน จำนวน ๕๔ คน

๑.๒) กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง ๔-๕ ปีกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๒/๒ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑ จำนวน ๒๗ คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

๒) ขอบเขตด้านตัวแปร

๒.๑) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

๒.๒) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๓) ขอบเขตด้านพื้นที่หรือสถานที่ในการวิจัย

โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลมภ์) จังหวัดนนทบุรี

๔) ขอบเขตด้านระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าทำการทดลองในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๘ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๓ วัน วันละ ๓๐ นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ รวมทั้งสิ้น ๒๔ ครั้ง

๔. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยรวม และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหารายด้านของเด็กปฐมวัยรายด้าน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

๑. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ส่งผลให้ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ เป็นการจัดกิจกรรมที่เด็กจะได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ๘ สัปดาห์ ผ่านขั้นตอนการจัดประสบการณ์ ได้แก่ ขั้นที่ ๑ ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ ๒ ขั้นสืบค้นความรู้ขั้นที่ ๓ ขั้นอภิปรายความรู้ ขั้นที่ ๔ ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ และขั้นที่ ๕ ขั้นประเมินและสะท้อนกลับ ซึ่งส่งผลให้เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ มีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเข้ารับการเรียนรู้สูงขึ้น การพัฒนาการคิดทางบวกสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีความสามารถในการคิดทางบวก หลังจากการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยรวมและรายด้าน และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีความสามารถในการคิดทางบวก แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยรวมและรายด้าน และมาริชา วงศ์สุกรรม^๕ ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กโดยการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัย พบว่า เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ โดยเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้ จะแตกต่างกัน สอดคล้องกับสุคนธ์ สินธพานนท์^๖ กล่าวว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ มีโอกาสได้ศึกษา สำรวจ ค้นหารวบรวมข้อมูล บันทึก ทดสอบความคิด ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่น รู้จักคิดแก้ปัญหา คิดตัดสินใจ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สร้างสรรค์ความรู้และทักษะ

๒. ผลการทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ สามารถอภิปรายเมื่อจำแนกรายด้านได้ ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความสามารถด้านการเข้าใจปัญหา ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยพบว่า เด็กบางคนนำความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาใช้ในการตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น แสดงให้เห็นว่าเด็ก ๆ สามารถนำประสบการณ์เดิมที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน มามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ทำความเข้าใจปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์^๗ กล่าวว่า การสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีให้เด็กเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ครูเป็นผู้

^๕ มาริชา วงศ์สุกรรม. (๒๕๕๓). การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทาง อารมณ์ของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการแบบสืบเสาะหาความรู้. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

^๖ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (๒๕๖๒). หลากหลายวิธีสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: ๙๑๑๙ เทคนิควิธีคิด.

^๗ พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (๒๕๕๘). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่๒๑. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมาย วิธีสืบสอบความรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียน ประกอบกับได้เข้ารับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ทำให้เด็กมีความสามารถด้านการเข้าใจปัญหามากขึ้น เนื่องจากขณะทดลองครูได้มุ่งเน้นให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ผ่านกิจกรรมแต่ละสัปดาห์ โดยมีครูช่วยกระตุ้นการรับรู้โดยนำอุปกรณ์ วัตถุติดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับน้ำสมุนไพร มาให้เด็กได้สังเกตสมุนไพร การดมกลิ่นสมุนไพร การชิมรส การฟัง และการอภิปราย

ด้านที่ ๒ ความสามารถด้านการค้นหาวิธีการแก้ปัญหา ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยพบว่า เด็กมีความสามารถด้านการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาในระดับพอใช้ เนื่องจากเด็ก ๆ ไม่มีประสบการณ์ในการศึกษาหรือลงมือปฏิบัติในการทำน้ำสมุนไพรต่างๆ ทำให้เด็กไม่สามารถบอกวิธีการทำน้ำสมุนไพรต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้ เด็กเริ่มมีความสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน โดยครูจะตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเด็กๆ จะทำอย่างไรให้น้ำสมุนไพรต่างๆ และมีขั้นตอนทำอย่างไร ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง ๘ หน่วยการเรียนรู้ พบว่า เด็กบางคนแสดงความคิดเห็นทันทีและพยายามบอกวิธีทำน้ำสัต่าง ๆ เด็กๆ ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกัน เสริมด้วยความรู้จากครูที่อธิบายถึงวัตถุดิบ และขั้นตอนในการทำน้ำสมุนไพร และให้เด็กได้ทำด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ พัฒนาสติปัญญาและทัศนคติขึ้น เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันกับผู้อื่น เช่น ผู้ใหญ่ ครูเพื่อน บุคคลเหล่านี้จะให้ข้อมูลสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกัน โดยการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นในสถานะที่เด็กเผชิญกับปัญหาที่ท้าทาย แต่ไม่สามารถคิดแก้ปัญหาได้โดยลำพัง เมื่อได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากผู้ใหญ่หรือการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่า เด็กจะสามารถแก้ปัญหานั้นได้และเกิดการเรียนรู้ขึ้น แสดงให้เห็นว่าเมื่อเด็กได้เรียนรู้จากการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาความสามารถการแก้ปัญหาด้านการค้นหาวิธีการแก้ปัญหา ได้ถูกต้องมากขึ้น

ด้านที่ ๓ ความสามารถด้านการเลือกวิธีการแก้ปัญหา จากการทดลองการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่าเด็กๆ สามารถเลือกวิธีการแก้ปัญหา บอกวิธีการแก้ปัญหาและบอกเหตุผลที่เลือกได้ เนื่องจากเด็กๆ ได้มีประสบการณ์ร่วมกันขณะที่ทำการทดลองจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ โดยเด็กๆ ได้ผ่านการลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน กระตุ้นให้เด็กๆ ได้เรียนรู้และทบทวนความรู้ จนสามารถเลือกวิธีการแก้ปัญหานั้นได้ถูกต้อง การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ลงมือกระทำกับวัตถุ ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการสำรวจ เพื่อให้เด็กค้นพบความสัมพันธ์ของสิ่งของต่าง ๆ ผ่านประสบการณ์ตรง ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิดหรือเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนการคิด และกระตุ้น ท้าทายให้เด็กพยายาม และช่วยให้เด็กขยาย หรือสร้างงานของตนโดยการสนทนา พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กกำลังทำร่วมกัน และช่วยให้เด็กเผชิญกับปัญหา เรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยตนเองจากพิจารณาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก ปฐมวัย โดยจำแนกเป็นรายด้านจึงสามารถสรุปได้ว่า พบว่า เด็กปฐมวัยที่เข้ารับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ มีพัฒนาการที่สูงขึ้น จากการจัดกิจกรรมแบบสืบเสาะหาความรู้เกี่ยวกับน้ำสมุนไพร ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ โดยมีครูเป็นช่วยผู้กระตุ้นความสนใจจากเด็กหรือทบทวนความรู้ประสบการณ์เดิม และเด็กได้ทดลองลงมือปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกัน โดยครูเสริมความรู้ การให้ความช่วยเหลือแนะนำในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ของเด็ก จึงเป็นการให้การช่วยเหลือแก่เด็ก

เมื่อเด็กแก้ปัญหาโดยลำพังไม่ได้ เป็นการช่วยอย่างพอเหมาะเพื่อให้เด็กแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง ครูเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กเป็นการแนะนำช่วยเหลือให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตัวเองโดยการให้การแนะนำ การช่วยเตือนความจำ

การกระตุ้นให้คิด หรือสิ่งอื่น ๆ ที่จะช่วยเด็กแก้ปัญหาและเรียนรู้ด้วยตนเอง การให้การช่วยเหลือ และ Mehadi Rahman (๒๐๑๙) ศึกษาเรื่องทักษะการแก้ปัญหาในศตวรรษที่ ๒๑: การกำหนดแนวคิด พบว่า ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในโลก นักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เช่น การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม ความรู้เชิงอภิปัญญา การสื่อสาร ฯลฯ เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในโลกยุคใหม่ ทักษะการแก้ปัญหาเป็นหนึ่งในกระบวนการทางปัญญาพื้นฐานของมนุษย์ เมื่อใดก็ตามที่นักเรียนเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตอย่างเป็นระบบและการคิดวิเคราะห์เพื่อค้นหาวิธีแก้ปัญหาหรือวิธีการที่เหมาะสมในการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยกรอบการทำงานของกระบวนการแก้ปัญหาประกอบด้วยทักษะหลักสองประการ ได้แก่ การสังเกตและทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสังเกตหมายถึงการรวบรวมข้อมูล การทำความเข้าใจและตีความความหมายของข้อมูลโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งหมด การคิดวิเคราะห์เกี่ยวข้องกับความสามารถของบุคคล

๗. สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ สามารถส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งภาพรวมและจำแนกรายด้าน คือ ความสามารถด้านการเข้าใจปัญหา ความสามารถด้านการค้นหาวิธีการแก้ปัญหา และความสามารถด้านการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติผ่านประสบการณ์จริง จึงทำให้เด็กสามารถฝึกฝนได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้

๘. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติและเน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ จากการศึกษาพบว่าเด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหามากขึ้น ซึ่งเพื่อนและครูเป็นหนึ่งปัจจัยที่กระตุ้นส่งเสริมการทำกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นครูต้องจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดเห็น ส่งเสริมให้กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนตลอดการจัดกิจกรรม

๒) ในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนควรปรับบทบาทเป็นผู้กระตุ้นและชี้แนะ ไม่ใช่ผู้บอกความรู้โดยตรง เพื่อส่งเสริมทักษะการสังเกต การทดลองตั้งสมมติฐาน และลงมือการแก้ปัญหา

๓) การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเอง คุณครูต้องคอยดูแลและกระตุ้นเรื่องความปลอดภัยอย่างใกล้ชิด

๔) กิจกรรมจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สามารถบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เรื่องใกล้ตัวของเด็กปฐมวัยได้ เช่น สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การดูแลร่างกาย เพื่อกระตุ้นความคิดและตั้งคำถามของเด็ก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ในด้านอื่นๆได้แก่ การดำเนินการแก้ปัญหา และการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

๒) ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ในการวิจัยในครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวกับน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๓

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ :คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชา
การจัดการการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ธัญชนก ชูจันทร์, ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ๕ ขั้น (๕E) ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ที่มีต่อ
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง แก๊ส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาการศึกษา คณิตศาสตร์ และ คอมพิวเตอร์,
มหาวิทยาลัยทักษิณ. (๒๕๖๑)

โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลัมภ์), รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment
Report) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลัมภ์). นนทบุรี: โรงเรียนวัดลาน
นาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๑ (๒๕๖๖)

มารีสา วงศ์ภิรม, การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทาง อารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการแบบสืบเสาะหาความรู้. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การจัดการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. (๒๕๕๓)

สุคนธ์ สินธพานนท์, หลากหลายวิธีสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: ๙๑๑๙ เทคนิคพรินต์ ๒๕๖๒
พิมพ์ดีด เดคคอปต์ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.(๒๕๕๘)

